Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 520715

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82705/56

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Velsen-Zuid	Velsen	Noord-Holland

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Velsen-Zuid	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Velsen	H			6241

*Omschrijving***

Inleiding

Op de hoek van de Kerkesingel en het Kerkplein gelegen PASTORIE daterend uit 1888-'89. De nabij de romaanse Sint-Engelmunduskerk van Velsen gesitueerde pastorie is gebouwd in eclectische stijl. De namen van architect en opdrachtgever zijn niet bekend. In XXc is links en rechts in de rechterzijgevel een getoogd parterrevenster aangebracht en zijn de twee tussenliggende vensters dichtgezet. Afgezien hiervan verkeert het exterieur nog vrijwel in de oorspronkelijke staat. Ook het rijke interieur is opvallend gaaf bewaard gebleven.

Omschrijving

Op nagenoeg vierkant grondplan gebouwd pand van twee bouwlagen onder een afgeplat schilddak gedekt met zwarte geglazuurde platte Friese pannen. De buitenmuren zijn opgetrokken in rode machinale waalsteen in kruisverband met snijvoeg en worden afgesloten door een hoofdgestel. De voorgevel heeft een hardstenen plint. De soberder achter- en zijgevels zijn voorzien van een gepleisterde plint en muurankers ter hoogte van de verdiepingsvloer. De lekdorpels onder de vensters in de voorgevel zijn uitgevoerd in hardsteen, de overige lekdorpels van hout. De symmetrische voorgevel (Z) kent een traditionele opzet met hoekpilasters, een middenrisaliet waarin de ingang is opgenomen, en ter weerszijden hiervan twee vensterassen. De getoogde bovenlichten van de

schuifvensters op de begane grond zijn voorzien van een omlijsting met links- en rechtsonder een kraagsteen met bladmotief. Onder de door twee kleine consoles ondersteunde lekdorpels van de parterrevensters bevindt zich een liggend paneel. De verdiepingsvensters zijn uitgevoerd als T-venster en worden ontlast door segmentbogen waaronder een gepleisterde boogvulling met gekrulde siermotieven. Ter hoogte van de onder-, wissel- en bovendorpels van de vensters wordt de voorgevel verlevendigd door (geverfde) banden die zich uitstrekken tussen de hoekpilasters en de middenrisaliet. Onderin de rechter hoekpilaster is een hardstenen eerste steen ingemetseld met de volgende inscriptie: "DE EERSTE STEEN GELEGD/ 22 OCTOBER 1888/ DOOR/ JONKVROUWE/ CORNELIA. MARIA. BOREEL/ OUD 9 JAAR/ GEB: 4 APRIL 1879." De door geblokt metselwerk omlijste voordeur in de middenrisaliet is uitgevoerd als een rijke neorenaissance paneeldeur waarin een met floraal gietijzerwerk beveiligd draairaam geflankeerd door gecanneleerde pilasters die een gebroken fronton dragen. Boven de deur bevindt zich achtereenvolgens een halfrond bovenlicht, een sluitsteen met diamantkop en een op twee rijke voluutconsoles rustend balkon dat omgeven wordt door een zinken eierlijst. Het balkonhek is samengesteld uit zich verjongende en door diamantkoppen verfraaide houten hoekpalen waartussen hekken samengesteld uit rijke gietijzeren spijlen (in de vorm van een dubbele Ionische kandelaber). Een dubbele glasdeur met halfrond bovenlicht opent op het balkon. Deze deur wordt omlijst door gecanneleerde pilasters die een rondboog dragen waarin een sluitsteen met diamantkop. Hierboven heeft de verhoogde middenrisaliet een vierruits zolderraam en een haaks insnijdend en boven het hoofddak uitstekend zadeldak met een uitgezwenkte dakvoet, een ruim overstek rustend op twee zware geprofileerde overhoekse schoren, uit staande kraalschroten samengestelde windveren in de vorm van een gotisch aandoende spitse driepasboog, en een makelaar met een verfijnde bekroning in de vorm van een bos bloemen. In het midden van de linkerzijgevel (W) bevindt zich op beide bouwlagen een T-venster. De rechterzijgevel (O) heeft op de begane grond twee dichtgezette vensters.

De achtergevel (N) is op de parterre van links naar rechts voorzien van twee dubbele paneeldeuren met bovenlicht en in elke deurhelft een raam, een achterdeur waarin een raam en waarboven een bovenlicht, een wc-raampje, een keukendeur met bovenlicht, en een schuifvenster waarin een door een staande roede in tweeën gedeeld onderraam en een dito bovenlicht. De eerste verdieping telt vijf T-vensters. Rechts van het middelste verdiepingvenster bevindt zich een klein venster. Halverwege het achterschild staat een dakkapel voorzien van een plat dak en een vierruits stolpraam geflankeerd door pilasters met bovenaan een diamantkop en voluutvormige wangen.

Het INTERIEUR verkeert nog grotendeels in de oorspronkelijke staat en is onder meer voorzien van paneeldeuren, een witmarmeren vloer in de vestibule en de gang, halverwege het gestucte gangplafond een floraal stucornament, links achterin de gang nabij het met kraalschroten van de keuken linksachter afgescheiden toilet een wandfontein van crèmekleurig aardewerk, rechts van de gang twee kamers en suite waartussen een door een pilasterstelling omlijste dubbele schuifdeur met ter weerszijden en in beide kamers een kast met paneeldeur, in beide kamers een stucplafond met florale midden- en hoekornamenten (van de schouwen zijn de door een kroonlijst afgesloten bovenboezems nog oorspronkelijk), in de kamer linksvoor een stucplafond met in de midden- en hoekornamenten bladranken en een schouw met een zwartmarmeren onderboezem voorzien van twee consoles en bovenaan een kroonlijst, achter deze kamer een wenteltrap met houten handlijsten die rusten op gietijzeren spijlen en eindigen in gecanneleerde houten trappalen, boven deze trap een dito trap naar de zolder (en eronder een trap naar de sobere kelder), in de kamer linksvoor op de eerste verdieping een schouw met een zwartmarmeren onderboezem en een stucplafond met florale midden- en hoekornamenten en in het middenornament tevens twee bloemenmandjes, fluiten en een sikkel, in de kamer rechtsvoor een schouw met een soberder zwartmarmeren onderboezem en, evenals de vanuit deze kamer via een paneeldeur toegankelijk kamer rechtsachter, een stucplafond met in het middenornament gekruiste pijlpunten, lauwerkransen en vuurpotten, in beide achterkamers een schouw met een gemarmerde houten onderboezem met een in- en uitzwenkende vormgeving en boven de haardopening een ornament (in de kamer

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 29 march 2024

rechtsachter een Jacobsschelp, in de kamer linksachter een acanthusblad), en in de via een halletje bereikbare kamer linksachter een stucplafond met floraal middenornament. De bovenboezems van de vier schouwen op de eerste verdieping worden bovenaan afgesloten door een hoofdgestel. De zolder heeft een vloer van brede delen, een gepleisterde borstwering en een met brede delen beschoten gordingenkap. Bovenaan de trap naar zolder is met kraaldelen een overloop afgeschoten voorzien van een vierruits bovenlicht en een spiegelbeklampte deur. Zowel middenvoor als linksachter bevindt zich een met kraaldelen afgetimmerde dienstbodenkamer. De kamer middenvoor is toegankelijk via een spiegelbeklampte deur van kraalschroten en voorzien van een kast met dito deur. Een door een vierruits raam geflankeerde paneeldeur geeft toegang tot de dienstbodenkamer linksachter waarin een bedstede met rechts hiervan een kast met paneeldeur.

Waardering

Het pand met bijbehorend gaaf bewaard interieur is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven pastorie uit het laatste kwart van de 19de eeuw, opgetrokken in eclectische bouwtrant. Tevens heeft het pand ensemblewaarde in relatie tot de reeds als beschermd rijksmonument aangewezen Engelmunduskerk.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Religieuze gebouwen	Kerkelijke dienstwoning	Pastorie(F)